

Jari Myllykoski vas ym.

Lakialoite laeiksi luottotietolain 18 ja 20 §:n ja ulosottokaaren 1 luvun 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteen tarkoituksena on korjata yleinen ongelma, jossa maksuhäiriömerkintä hankaloittaa velallisten elämää vielä siinäkin vaiheessa, kun velka on maksettu. Lakialoitteessa esitetään muutettavaksi luottotietolain 18 ja 20 §:n ja ulosottokaaren 1 luvun 32 §:n muuttamisesta siten, että maksuhäiriömerkinnät tulevat poistettua luottotietorekisteristä aina, kun velka on suoritettu tai vanhentunut tai velan peruste on poistunut.

PERUSTELUT

Ihmisiä yhteiskunnasta syrjäyttävät pitkäkestoiset maksuhäiriömerkinnät yleistyvät Suomessa. Koronaviruspandemia tulee johtamaan suomalaisten velkaantumisen merkittävään kasvuun ja sitä myötä entistä useampiin maksuhäiriömerkintöihin, kun tuhannet suomalaiset eivät enää selviä veloistaan parhaista yrityksistään huolimatta. Maksuvaikeuksiin joutumisen vaarassa ovat nyt erityisesti irtisanotut ja lomautetut työntekijät ja elinkeinonsa menettäneet yrittäjät. Tästä syystä on entistä ajankohtaisempaa varmistaa, että maksuhäiriömerkinnästä vapautuu nopeasti suoritettuaan velkansa.

Vuoden 2019 lopussa jo yli 386 700 suomalaisella oli maksuhäiriömerkintä. Se on lähes 5 000 henkilöä enemmän kuin edellisellä vuonna ja vastaa yli kahdeksaa prosenttia aikuisväestöstä. 25–34-vuotiaista nuorista miehistä jopa 16 prosentilla on maksuhäiriömerkintä. Maksuhäiriömerkinnästä velalliselle koituvat kielteiset seuraukset ovat merkittäviä. Merkintä voi estää vuokra-asunnon, kotivakuutuksen ja puhelinliittymäsopimuksen saamisen ja jopa estää työllistymisen, mikäli tehtäviin liittyy rahan käsittelyä.

Lakialoitteessa esitettävillä muutoksilla parannetaan taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden ihmisten asemaa ja tuetaan heidän taloudenhallintansa kestävyyttä sen sijaan, että maksuhäiriömerkintöjä säilytetään rangaistusluontoisesti. Nykytilanteessa maksuhäiriömerkinnät säilyvät luottotietorekisterissä kaksi vuotta siinäkin tapauksessa, että velka on suoritettu. Velallisen tulee myös erikseen pyytää ulosottomiestä tekemään luottotietotoiminnan harjoittajalle antamia tietoja koskeva peruuttamisilmoitus, eikä maksuhäiriömerkintä siten poistu automaattisesti.

Lakialoite LA 20/2020 vp

Lisäksi nykylaissa maksuhäiriömerkintä velasta, joka on jo suoritettu, ei poistu, jos luottotietorekisteriin tulee uudesta velasta maksuhäiriömerkintä. Luottotietolain 18 §:n 3 momentin mukaan 18 §:n 1 momentin 1 ja 6 kohdassa tarkoitettua merkintää ei ole tarpeen poistaa rekisteristä, jos rekisteröityä koskeva uusi maksuhäiriömerkintä on tehty rekisteriin ennen kuin määräaika aikaisemman merkinnän poistamiselle on 1 tai 2 momentin mukaan kulunut. Tämä on velallisen kannalta täysin kohtuuton säännös. Tässä aloitteessa tämä säännös ehdotetaan poistettavaksi laista.

Maksuhäiriömerkintöjen rangaistusluontoinen säilyttäminen velkansa maksaneilla ihmisillä ei ole tarkoituksenmukaista ja voi johtaa talousvaikeuksien uusiutumiseen tai pahenemiseen. Siksi luottorekisterin ylläpitäjä tulee velvoittaa poistamaan maksuhäiriömerkintä kuukauden kuluessa siitä, kun velkoja tai ulosottomies on ilmoittanut velan suoritetuksi tai vanhentuneeksi taikka velan peruste on poistunut tuomion tai tuomioistuimessa vahvistetun sovinnon kautta. Luottorekisteriä tulee ylläpitää siten, että rekisterissä oleva voi luotettavasti tarkistaa häntä koskevien eri saatavien tiedot.

Ulosottomiehellä taas tulee olla velvollisuus tehdä peruuttamisilmoitus ilman velallisen erillistä pyyntöä ulosottoperusteen poistuessa, mikä toteutettaisiin välittömästi teknisen käyttöyhteyden avulla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

luottotietolain 18 ja 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottotietolain (527/2007) 18 §:n 1 momentin 5 kohta sekä 2 ja 3 momentti sekä *lisätään* 18 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 933/2009, uusi 5 momentti ja 20 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

18 §

Maksuhäiriömerkintöjen ja luokitustietojen säilyttämisajat

Luottotietorekisteriin merkityt maksuhäiriötiedot on poistettava luottotietorekisteristä seuraavasti:

— — — — —

Lakialoite LA 20/2020 vp

5) velkojan ilmoittamaa maksuhäiriötä ja velallisen tunnustamaa maksuhäiriötä koskevat tiedot kahden vuoden kuluessa siitä, kun tieto on talletettu rekisteriin; tiedot on kuitenkin poistettava kuukauden kuluessa siitä, kun velkoja tai ulosottomies on ilmoittanut velan suoritetuksi tai vanhentuneeksi taikka velan peruste on poistunut tuomion tai tuomioistuimessa vahvistetun sovinnon kautta;

— — — — —
Jos rekisterinpitäjälle on tullut tieto sen saatavan suorittamisesta tai vanhentumisesta, jonka laiminlyönnistä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu merkintä on syntynyt, taikka velan perusteen poistumisesta tuomion tai tuomioistuimen vahvistaman sovinnon myötä, tieto poistetaan heti ilmoituksen saavuttua.

Kaikki konkurssia koskevat merkinnät on kuitenkin poistettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun viimeisintä konkurssimerkintää koskevat tiedot on poistettu yrityssaneeraus- ja konkurssirekisteristä, ja 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua maksuhäiriötä koskeva merkintä viimeistään neljän vuoden kuluttua sen tekemisestä.

— — — — —
Luottotietorekisterin pitäjän tulee ylläpitää luottotietorekisteriä siten, että rekisterissä oleva voi luotettavasti tarkistaa häntä koskevien saatavien tiedot. Virheet ja epäselvyydet tulee poistaa välittömästi.

20 §

Henkilöluottotietojen luovuttaminen sähköisesti

— — — — —
Ulosoton tiedot velan suorittamisesta, velan vanhentumisesta taikka velan perusteen poistumisesta tuomion tai tuomioistuimessa vahvistetun sovinnon perusteella tulee ilmoittaa teknisen käyttöyhteyden avulla välittömästi luottotietotoiminnan harjoittajalle.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
— — — — —

2.

Laki

ulosottokaaren 1 luvun 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottokaaren (705/2007) 1 luvun 32 §:n 3 momentin johdantokappale, sellaisena
kuin se on laissa 932/2009, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

32 §

Tiedot luottotietotoiminnan harjoittajalle

Ulosottomiehen tulee ilman velallisen erillistä pyyntöä tehdä luottotietotoiminnan harjoittajalle antamiaan tietoja koskeva peruuttamisilmoitus, kun:

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Lakialoite LA 20/2020 vp

Helsingissä 14.5.2020

Jari Myllykoski vas
Merja Kyllönen vas
Jussi Saramo vas
Matti Semi vas
Pia Lohikoski vas
Katja Hänninen vas
Markus Mustajärvi vas
Johannes Yrttiaho vas
Mai Kivelä vas
Paavo Arhinmäki vas
Anna Kontula vas
Arto Satonen kok
Mari-Leena Talvitie kok
Sanni Grahn-Laasonen kok
Heikki Autto kok
Timo Heinonen kok
Pauli Kiuru kok
Heikki Vestman kok
Jukka Kopra kok
Elina Lepomäki kok
Marko Kilpi kok
Ville Kaunisto kok
Ruut Sjöblom kok
Sari Sarkomaa kok
Pia Kauma kok
Kalle Jokinen kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Sinuhe Wallinheimo kok
Matias Marttinen kok
Mia Laiho kok
Kai Mykkänen kok
Jaana Pelkonen kok
Kari Tolvanen kok
Anne-Mari Virolainen kok
Paula Risikko kok
Janne Sankelo kok
Markku Eestilä kok
Anna-Kaisa Ikonen kok
Ville Vähämäki ps
Sami Savio ps
Vilhelm Junnila ps
Jari Ronkainen ps
Sakari Puisto ps
Sanna Antikainen ps

Lakialoite LA 20/2020 vp

Juho Eerola ps
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Rami Lehto ps
Lulu Ranne ps
Ritva Elomaa ps
Jani Mäkelä ps
Ville Tavio ps
Ari Koponen ps
Sheikki Laakso ps
Juha Mäenpää ps
Jenna Simula ps
Petri Huru ps
Veijo Niemi ps
Veikko Vallin ps
Jussi Halla-aho ps
Riikka Purra ps
Arto Pirttilahti kesk
Mikko Savola kesk
Pasi Kivisaari kesk
Petri Honkonen kesk
Juha Pylväs kesk
Hanna Huttunen kesk
Hanna-Leena Mattila kesk
Eeva Kalli kesk
Markus Lohi kesk
Mikko Kinnunen kesk
Joonas Könttä kesk
Pekka Aittakumpu kesk
Jouni Ovaska kesk
Hannu Hoskonen kesk
Ari Torniainen kesk
Juha Sipilä kesk
Tuomas Kettunen kesk
Hilkka Kemppi kesk
Anu Vehviläinen kesk
Mikko Kärnä kesk
Esko Kiviranta kesk
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Atte Harjanne vihr
Noora Koponen vihr
Tiina Elo vihr
Mirka Soinikoski vihr
Hanna Holopainen vihr
Satu Hassi vihr
Sofia Virta vihr
Mari Holopainen vihr

Lakialoite LA 20/2020 vp

Inka Hopsu vihr
Joakim Strand r
Anders Norrback r
Eva Biaudet r
Anders Adlercreutz r
Sandra Bergqvist r
Mikko Ollikainen r
Mats Löfström r
Veronica Rehn-Kivi r
Katja Taimela sd
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Raimo Piirainen sd
Matias Mäkynen sd
Kim Berg sd
Heidi Viljanen sd
Piritta Rantanen sd
Anneli Kiljunen sd
Antero Laukkanen kd
Peter Östman kd
Sari Tanus kd
Sari Essayah kd
Harry Harkimo liik